

HÄNT I HYRVAGN

Dan Turéll är journalist och kåsör till yrket, och lever därmed i en bransch där man inte gillar att ha bossar hängande över axeln. Taxichaufförer är en annan grupp som inte gillar att bli tillsagda, mer än kundens destination. Chauffören taxerar avståndet. Samt i vissa fall kunden. Dan Turéll berättar om vad som kan hända i en hyrvagn.

Vem kör denna bil? En fd opedagogisk skollärare, en fd butiksinnehavare eller en kapsesad dansktoppsångare?

Taxichaufförer är – i likhet med bartendrar, och till exempel också privatdetektiver – ett folkslag för sig. Ett föränderligt folkslag, eftersom det är ett utpräglat genomströmningsjobb, men ändå en grupp som bevarar en viss identitet.

Det mest karaktäristiska med chaufförer är att de är individualister i sitt yrkesliv – de står helt enkelt inte ut med att ha en chef hängande över sig. Taxin är – i likhet med till exempel författarbranschen – ett av de få ställen där man kan arbeta och (över)leva utan en utpräglad boss.

Så om det stämmer, som man så ofta hävdar, att journalistik kan leda till vad som helst, så vill jag supplerande hävda att vad som helst kan leda till taxijobb. Under årens lopp har jag mött (bl a) opedagogiska skollärare, före detta butiksinnehavare och kapsesada dansktoppsångare som taxichaufförer.

En av dem, en som jag regelbundet ser på det lokala utskänkingsstället, heter Morten och är gammal medicinare. Han berättade nyligen för mig om en episod som han hade upplevt mitt i sin generöst godhetsfulla gärning.

Han kom körande längs en större köpenhamnsk gata en sen mörk lördagsnatt med en kund på väg hem från fest och fyrverkerier, då han plötsligt tyckte att han såg något. Morten är emellertid en försiktig man, så han vände sig mot kunden och frågade: Såg du detsamma som jag?

Det gjorde kunden, så de vände vagnen, och mycket riktigt: Där låg en man, en prydlig välklädd herre, till hälften på trottoaren, till hälften ute i rännen.

Tack vare Mortens utbildningsbakgrund tog det honom inte många sekunder att slå fast att mannen var definitivt död och inte kunde hjälpas på något annat sätt än genom ett eventuellt bidrag till begravningen. Morten tog av sig hatten – för Morten är en man med känsla för det passande – och ringde efter en ambulans, och han och hans kund satte sig tålmodigt att vänta på den, för att allt skulle gå rätt och formellt till.

Medan de väntade – i en med tanke på omständigheterna ursäktlig olovlig parkeringsposition – kom en ambulans förbi, såg mannen, genomförde Mortens tidigare manöver, vände, stannade, stegade ut och började lyfta honom.

Morten hoppade ut ur sin låda. – Stopp! sa han. Jag har redan ringt efter en ambulans.

– Skit samma! sa chauffören i ambulansen. Vi har det precis som ni. Vi är också tvungna att slåss om kunderna!

En annan av Mortens hyrvagnshistorier – även den berättad över en dubbel whisky med klirrande pingvinkarameller – handlade om en kollega. Den handlade naturligtvis inte om Morten själv, det gör chaufförsanekdoter ytterst sällan, men den var bra – förutsatt att man är villig att tro att det finns ett och annat svagt käril i alla branscher och att inte (heller) alla taxichaufförer är rena hel-

gon, trots att var och en naturligtvis vet att de kollektivt ligger överst på helgonens tiotopp, och att 99,98 procent av dem är rena, sobra, nyktra, flitiga, pålitliga och moraliskt oförvitliga.

Denne chaufför fick en älsklingsdröm till körning: ingen mindre än Den Fulle Sjömannen, vår gamle klichévän – just ilandstigen efter en lång fuktig festdag i Nyhavn.

Nu ville han gärna hem till Roskilde. Med det samma.

Hyran fick fortfarande fickorna att puta.

Chauffören taxerade noggrant fyllan, Chauffören var professionell.

– Det blir 500 kronor, sa han.

Sjömannen accepterade med en nick, rullade fram en bunt hundralappar och betalade. Han vacklade in, och bilen satte igång.

Ute på Jagtvejen bad Sjömannen att få stiga ur bilen ett ögonblick. Han skulle pissa.

Han gick oceremoniellt in i en port. Sådana är Sjömän. I varje fall ibland.

Chauffören körde. Han hade – som sagt – noggrant taxerat fyllan.

Fem minuter och ett par sidogator senare kom han körande längs Jagtvejen igen, nu från andra hållet. Sjömannen stod uppladd mot porten med ett vilset uttryck i ögonen.

Chauffören kände sig föranlåten att stiga ur och fråga honom, om något var på tok.

Den Fulle Sjömannen berättade historien om en axichaufför som efter att ha fått sina 500 hade kört ifrån honom.

Chauffören var full av rättfärdig indignation över sin cyniske kollega. Men han hade väl bilnumret, Sjömannen? Näää. Ja i så fall...

Och 500 kronor var för övrigt också för mycket, menade chauffören. Faktiskt fräckt. Han för sin del skulle köra Sjömannen till Roskilde för 400.

Han fick dem och körde honom hem. Han hade taxerat fyllan rätt.

Köpenhamn i januari 1986

Dan Turéll